ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԲՐԴՅԱ ՆՈՒՐԲ ԳՈՐԾՎԱԾՔՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ.— Հայաստանի մայրաքաղաքի արդյունաբերական ձեռնարկությունների շարքն անցավ բրդյա նուրբ գործվածքների գործարանը։ Երևանի մահուդի գործարանից հետո, այս ձեռնարկությունը երկրորդն է մեր ռեսպուբլիկայում, որն արտադրելու է բրդյա գործվածքներ։

Տեսնողին հիացմունք են պատճառում վարդագույն տուֆով կառուցված չորս հարկանի շենքերը, որոնց ընդարձակ, լուսավոր դահլիճներում տեղավորված են մեքենաները։ Շենքերից մեկը մանվածքային բաժինն է, որտեղ բրդից պատրաստվում են ամենանուրբ թելեր։ Հենց այստեղ էլ ժամանակավորապես գտնվում է գործվածքային բաժինը։ Մեկ-երկու ամսից հետո կավարտվի գործվածքային բաժնի հոյակապ շենքի կառուցումը և բոլոր գործող մեքենաները կտեղափոխվեն այնտեղ։ Պատրաստվում է նաև գործվածքների ներկման բաժինը։

Այս գործարանը պատերազմից հետո Սովետական Հայաստանում կառուցված խոշորագույն ձեռնարկություններից մեկն է։ Այն հագեցված է սովետական նորագույն մեքենաներով։ Բանվորների և բանվորուհիների ճշտող մեծամասնությունը պատրաստված է տեղում մասնագետ վարպետների միջոցով։

ԳՅՈՒՄՈՒՇԻ ՀԻԴՐՈԷԼԵԿՏՐԱԿԱՅԱՆԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.— Օրնիբուն չեն դադարում Գյումուշի հիդրոէլեկտրակայանի շինարարական աշխատանքները։ Հազարավոր մարդիկ քրտնաջան աշխատում են այս վիթխարի շինարարության վրա։ Այստեղ ամենադժվարին մասը ջրատար մեծ թունելի փորումը և ամրացումն էր։ Կառուցողները հաջողությամբ հաղթահարել են այդ դժվարությունը և ներկայումս թունելի կառուցումը առաջ է տարվում արագ թափով։ Կառուցողների գլխավոր ուշադրությունը այժմ ուղղված է բաց ջրանցքի և հիդրոէլեկտրակայանի շենքի շինարարության վրա։ Ավարտվում է ջրատար մետաղյա վիթխարի խողովակների տեղադրումը և զոդումը։

Գյումուշ գյուղի մոտ կառուցվող այս էլեկտրակայանը լինելու է Հրազդանի վրա կառուցվող էլեկտրակայաններից ամենախոշորը։ Այն կունենա վճռական նշանակություն Սովետական Հայաստանի արդյունաբերության հետագա զարգացման համար։ Այդ պատճառով շինարարներն աշխատում են մեծ եռանդով, որպեսզի էլեկտրակայանի կառուցումն ավարտեն սահմանված ժամկետում։

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ.— Շահագործման հանձնվեց Երևանի նորակառույց Գարեջրի գործարանը։ Այն հագեցված է նորագույն մեքենաներով, ունի ընդարձակ պահեստներ, բոլոր տեսակի հարմարություններ և տարեկան կարող է տալ երեք անգամ ավելի շատ արտադրանք, քան գոյություն ունեցող հին գործարանը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՆԻՍՏԵՐԻ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Ավարտվեց Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի նիստերի դահլիճի շինարարությունը։ Դահլիճը թե՛ դրսից և թե՛ ներսից ձևավորված է շատ շքեղ, հայկական ճարտարապետության և մանրանկարչության ոճով։ Այս դահլիճով ավարտվեց Հայաստանի Կառավարական տան ամբողջ շինարարությունը, ըստ ակադեմիկոս Ա. Թամանյանի նախագծի։

ԹԱԼԻՆԻ ՆՈՐ ՋՐՄՈՒՂԸ.— Ընթացիկ տարվա սկզբներին սկսվեց Թալինի ջրմուղի շինարարությունը։ Այդ ջրմուղը, որն ունենալու է մի քանի տասնյակ կիլոմետր երկարություն, խմելու ջուր է մատակարարելու Թալինի շրջանի 12 գյուղերի, ինչպես նաև նորակառույց ավանների բնակչությանը։ Ջրմուղը սկիզբ է առնելու Իրինգ գյուղի մոտ գտնվող սառնորակ աղբյուրներից, որտեղ կառուցված է մեծ ավազան։ Այդ ավազանից ջուրը մետաղյա խողովակներով կտրվի գյուղերին։

Ջրմուղի շինարարությունն այժմ մոտենում է իր ավարտմանը։ Կառուցմանը գործուն մասնակցություն է ցույց տալիս տեղի բնակչությունը։ Կառուցման ծախսերը, ինչպես և շինարարական նյութերի մատակարարումը հոգում է կառավարությունը։ Ջրմուղի առաջին հերթի շինարարությունը կավարտվի մինչև ընթացիկ տարվա հոկտեմբեր ամիսը։

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊՈԼԻՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԸ.— Երևանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը Հայաստանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններից մեկն է։ Պետական համալսարանից հետո, այս ինստիտուտը երկրորդն է իր մեծությամբ։ Ամեն տարի այս ինստիտուտը պատրաստում է մեծ թվով տարբեր մասնագիտության ինժեներներ՝ քիմիկոսներ, կառուցողներ, էլեկտրատեխնիկներ, հիդրոտեխնիկներ և այլն։

Ուսումնական աշխատանքների համար ավելի լայն հնարավորություններ ստեղծելու նպատակով կառավարությունը որոշել է կառուցել ինստիտուտի նոր շենք։ Շինարարական աշխատանքներն արդեն սկսվել են։ Նոր շենքը, որը կառուցվում է հնից ոչ հեռու, լինելու է հինգ հարկանի։ Այն կունենա 72 ընդարձակ լսարան։ Ունի փորձասրահները (լաբորատորիաները) կահավորված կլինեն ամենաբնտիր և կատարելագործված գործիքներով։ Շենքը կունենա մարմնամարզական դահլիճ, հատուկ գրադարան, ընդհանուր հանդիսասրահ և այլն։

ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ-ՈՒՄ.— Սեպտեմբերի 1-ին Սովետական Հայաստանի բոլոր միջնակարգ և տարրական դպրոցներում սկսվեց նոր ուսումնական տարին։ Ուսումնական տարին նախապատրաստված էր հաջող։ Դպրոցներն ստացան մեծ քանակությամբ նոր գրքեր և ուսումնական պիտույքներ։ Հրատարակվել է 80 անուն դասագիրք՝ մոտ երկու միլիոն օրինակ ընդհանուր տիրաժով։

Այս տարի ռեսպուբլիկայի հանրակրթական դպրոցներում սովորում են ավելի քան 300.000 աշակերտ-աշակերտուհիներ։ Մանկավարժական կազմը համալրվեց բարձրագույն կրթություն ստացած 1.200 նորավարտ ուսուցիչներով։

Սեպտեմբերի 1-ից սկսվեցին պարապմունքները նաև Հայաստանի 14 բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում, որոնք այս տարի առաջին լսարաններն են ընդունել մոտ 3.000 նոր ուսանողներ։

ՄԵԾ ԳԻՏՆԱԿԱՆԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ.—Սովետական Հայաստանի գիտական հասարակությունը նշեց մեծ գիտնական, բնախույզ, բժիշկ, փիլիսոփա, տաճիկ ժողովրդի հանճարեղ զավակ Աբու Ալի Իբն-Սինայի (Ավիցեննայի) ծննդյան 1000-ամյակը։ Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի նիստերի դահլիճում կայացավ երեկո, որին ներկա էին գիտնականներ, գրողներ, արվեստագետներ։

Ակնավոր գիտնականի կյանքի և գործունեության մասին զեկուցում կարդաց Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի իսկական անդամ Լ. Հովհաննիսյանը։ Փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու Վ. Չալոյանը զեկուցեց Իբն-Սինայի փիլիսոփայության կուլտուր-պատմական նշանակության մասին։ Վերջում Աբու Ալի Իբն-Սինայի «Բժշկության գիրք» աշխատության մի ձեռագիր օրինակի մասին, որը պահվում է Երևանի Մատենադարանում, հաղորդումով հանդես եկավ Պատմության ինստիտուտի ասպիրանտ Հ. Փափազյանը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.— Հայաստանի Ճարտարապետական հուշարձանների պահպանության կոմիտեի մի առանձին արշավախումբ, պատմական գիտությունների թեկնածու Հ. Եղիազարյանի ղեկավարությամբ, ավարտեց Ճարտարապետական հուշարձանների ուսումնասիրումը։ Բասարգեչարի, Մարտունու, Նոր-Բայազետի և Սևանի շրջաններում այդ արշավախումբն ուսումնասիրել է մի շարք հուշարձաններ, կատարել է 50 չափագրություն, շուրջ 250 լուսանկարում և հավաքել 50-ից ավելի արձանագրություններ, որոնք մեծ նշանակություն ունեն հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության համար։

ԳԻՏԱԿԱՆ ՍԵՍԻԱ՝ ՆՎԻՐՎԱԾ ՋԵՐՄՈՒԿ ԲՈՒԺԱՎԱՅՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻՆ.— Ջերմուկի հանքային ջրերի համբավը արագորեն տարածվում է ողջ Սովետական Միության մեջ։ Արևելյան Արփա գետի ակունքների մոտ, պատմական Վայոց ձորում գտնվող այս հրաշալի հանքային աղբյուրները, իրենց բացառիկ բուժիչ հատկություններով շատերին են գրավում դեպի իրենց։ Ամեն տարի, ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Սովետական Միության տարբեր ծայրերից այստեղ բուժվելու են գալիս ստամոքսի, հոդերի և ոսկրների ամենատարբեր հիվանդություններով տառապող հազարավոր մարդիկ։ Ակնավոր մասնագետները Ջերմուկի հանքային ջրերը իրենց հատկությամբ համեմատում են շեխոսլովակյան հրաշակավոր Կարլովի-Վարիի հանքային ջրերի հետ։

Արագ թափով զարգանում է Ջերմուկը որպես բուժավայր։ Կառավարությունն ամեն տարի խոշոր միջոցներ է հատկացնում այս բուժավայրի շինարարության և բարեկարգման համար։ Միայն 1952 թվականին այդ հատկացումները կազմում են շուրջ 18.000.000 ռուբլի։ Բացի գործող բուժական շենքերից, այժմ այստեղ կառուցվում են երեք խոշոր սանատորիա, լողարանների նոր շենք, հյուրանոց, կինոթատրոն և այլն։

Ջերմուկն ունի խոշոր հեռանկարներ։ Գիտա-հետազոտական լայն աշխատանք է տարվում բուժավայրի հետագա զարգացման հետ կապված մի շարք խնդիրներ լուծելու համար։ Գիտական այդ աշխատանքների արդյունքներն ամփոփելու և Ջերմուկի հետագա զարգացման միջոցառումներ նշելու նպատակով, Կուրորտոլոգիայի և բուժման ֆիզիկական մեթոդների ինստիտուտը Երևանում հրավիրել է գիտական սեսիա։

Սեսիային մասնակցում էին ավելի քան 100 մասնագետ բժիշկներ, ինչպես նաև Մոսկվայից, Պյատիգորսկից, Սոչիից, Վրաստանից և Ադրբեջանից հրավիրված հյուրեր։ Սեսիան տևեց 5 օր։ Լսվեց 10 զեկուցում նվիրված Ջերմուկի զարգացման տարբեր հարցերին։ Սովետական Միության Բժշկական գիտությունների և Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի իսկական անդամ Լ. Հովհաննիսյանը զեկուցեց Ջերմուկ կուրորտի զարգացման հեռանկարների մասին։ Հետաքրքիր էր գեոլոգիական գիտությունների թեկնածու Ա. Դեմյոխինի զեկուցումը Ջերմուկի շրա-հանքային կարողությունների մասին։

Սեսիայից հետո, Երևան ժամանած հյուրերը այցելեցին Ջերմուկը և տեղում ծանոթացան բուժավայրի հետ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԱԺՇՏԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ.—Տեղի ունեցավ Սովետական Հայաստանի երաժշտագետների երրորդ համագումարը։ Երաժշտագետների միության վարչության նախագահ Ա. Սաֆյանի հաշվետու զեկուցման շուրջը բացվեց մտքերի լայն

փոխանակություն։ Ելույթ ունեցողները, խոսելով վերջին տարիներում սովետահայ երաժշտագետների ստեղծագործական որոշ հաջողությունների մասին, միաժամանակ խիստ քննադատության ենթարկեցին միության վարչության գործունեությունը, մատնանշելով, որ վերջինս հարկ եղած ուշադրությունը չի նվիրել երաժշտության զարգացման հարցերին։

Համագումարն ընտրեց երաժշտագետների միության նոր վարչություն։ Վարչության նախագահ ընտրվեց երաժշտագետ Գ. Նոիազարյանը։

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՊՏՂԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ.— Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի Պտղաբուծության ինստիտուտը Լենինականում ունի իր բաժանմունքը, որն զբաղվում է լեռնային պտղաբուծության զարգացման հարցերով։ Բաժանմունքի աշխատողներն ընտրել են ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ Սովետական Միության տարբեր շրջաններում աճող տանձի, խնձորի, սալորի, բալի, մոշի, մորի և այլ պտուղների մի քանի տասնյակ տեսակներ և տարիների ընթացքում խնամքով աճեցրել իրենց փորձադաշտերում, հարմարեցնելով այդ բույսերը Հայաստանի բարձր լեռնային շրջանների ցուրտ կլիմայական պայմաններին։ Ներկայումս Նոր-Բայազետի, Մարտունու, Բասարգեչարի, Սպիտակի, Ախուրյանի, Թալինի և մի քանի այլ լեռնային շրջանների կոլեկտիվ տնտեսություններն ունեն մոտ 800 հեկտար այգիներ, որոնք հիմնվել են Լենինականի բաժանմունքի աշակցությամբ և այստեղից ստացված տնկիներով։ Միայն այս տարվա գարնանը և աշնանը հիշյալ շրջանների կոլեկտիվ տնտեսությունների համար բաց է թողնված մոտ մեկ միլիոն հատ տընկիներ և կորոմներ։

Բաժանմունքի աշխատողները զբաղվում են նաև բոլորովին նոր տեսակի պտուղներ աճեցնելով։ Տարբեր տեսակների տրամախաչումից ստացվել են ուրույն տեսակի խնձորներ, որոնց բաժանմունքի աշխատողները անվանել են «Շիրակի» և «Վաղահաս»։ Խնձորի այդ նոր տեսակներն աչքի են ընկնում իրենց մեծությամբ, համով և հյութեղությամբ։

Բաժանմունքը սերտ կապ է պահպանում Սովետական Միության տարբեր մասերում, հատկապես Հեռավոր-Արևելքում և Սիբիրում գտնվող նման գիտահետազոտական հաստատությունների հետ։ Այդ կապը խոշոր չափով օգնում է նրանց աշխատանքներին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐԻ ՀՅՈՒՐԵՐԸ.— Վերջերս Գերմանական Դեմոկրատական Ռեսպուբլիկայի ճարտարապետների և կառուցողների պատվիրակությունը այցելեց Սովետական Միության՝ ծանոթանալու շինարարական գործի դրվածքին։ Այդ պատվիրակությունը եղավ նաև Հայաստանում։ Մի քանի օր շարունակ հյուրերը մեծ հետաքրքրությամբ դիտում էին նոր Երևանը, ծանոթանում ճարտարապետական հուշարձաններին։ Նրանք եղան Էջմիածնում, դիտեցին Հայաստանի պետական թանգարանը, Պատկերասրահը, Մատենադարանը, մանրամասնորեն ծանոթացան մայրաքաղաքի շինարարությանը։

Մեկնելուց առաջ պատվիրակության ղեկավար, Կ. Լիբկնեխտը, որը հանդիսանում է Ճարտարապետության և շինարարության գերմանական ակադեմիայի նախագահը, ինչպես նաև պատվիրակության մի քանի ուրիշ անդամները խորին շնորհակալություն հայտնեցին Երևանում պատվիրակությանը ցույց տրված ջերմ ընդունելության համար։ Նրանք իրենց հիացմունքը հայտնեցին վերակառուցվող Երևանի շինարարության տեմպով, մատնանշեցին հայկական ճարտարապետության ինքնուրույնությունը և վեհությունը, սովետական շինարարական տեխնիկայի խոշոր նվաճումները։ Հյուրերն առանձնապես հիացած էին նրանով, թե ինչպիսի խնամքով ու շքեղությամբ են կառուցվում մեզ մոտ արդյունաբերական ձեռնարկությունների շենքերը, որոնք օժտված են բանվորների համար աշխատանքային հիանալի հարմարություններով և կենցաղային ու առողջապահական բոլոր անհրաժեշտ պայմաններով։